

ეროვნული
ენციკლოპედია

ISSN 0180-1024

საქართველო

ივლისი

№ 7 1982 წ.

საქართველოს
საზღვარგარეთო
სადაცხელო

ჩვენი უკლებლო სწინდარი

ტ. ი. კისალიძე.

სპა ცენტრალური კომიტეტის კოლექტიურის წევრობის პანდიდატი, კავშირების გამგებარტის ცენტრალური კომიტეტის პირველი გენერალი

პარტიის მიერ შეკავშირებული სსრ კავშირის ხალხების მეგობრობა ჩვენი უდიდესი სოციალური მოსაზგარი, ჩვენი საერთო ფასდაუდებელი კუთვნილებაა. იგია ჩვენი უძვეველმისი სანინდარი. ეს ურღვევი მეგობრობა რევოლუციური ბრძოლებში იშვა. იგი გამოინართო ერთობლივი შრომაში სოციალიზმისა და კომუნისმის საკეთილდღეობი. იგი გამოიყვანა დიდი სამამულო ომის ქარცეცხლიან დღეებში. საბჭოთა ხალხსა, რომელიც იცავდა სამშობლოს სიცოცხლესა და ბედნიერებას, მის თავისუფლებასა და დამოუკიდებლობას, სამარადეაშო გვირობა ჩაიძინა, ჩვენი მადლიერი აღმინახები არ იცნევენ უჭკნობი დიდებით მოხსლ პატივტებს.

დაე, მტკიცდებოდეს და ყვადღეს ჩვენი დიდი სამშობლო— საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირი!

საბატმველუს კომპარტიუს ცენტრალური კომიტეტისა და საბატმველუს სსრ უკლებლო სპატუს სათამიო სტრომაშე საბატმველური სტაპიდან (22 ბაიი, 1981 წელი).

ბაბარჯობათ, უსიერო ტყეებო!

დავით კვიციანიძე

ბელორუსიაზე, მის გულთხედი სიკეთით საესე, მამაც ხალხზე მიღუაფების, ფიქრის, აღტაცების გაზეშ არ შემიძლია საუბარი

აიარობელ გულთხედი მიტყვამს, რომ ბელორუსია ჩემი მეორე სამშობლოა... ამ სიტყვით ბელორუსია მე ვერაფერს შევძენ და შევბატებ, მაგრამ ჩემთვის ეს მშვენიერი რესპუბლიკა, ეს მშვენიერი ქვეყანა, მისი უღამაზესი ბუნება, მისი უსიერი ტყეები, მშობლიური და ახლობლნი არიან, ჩემს სულსა და გულს ერთიან.

და მეც ვცდილობ, იმ სიკეთითა, იმ დედური, მშობლიური ზრუნვის, იმ ვაჟაკური თანადგომის სახასუხოდ, რაც უხვად მიმიძლია დიდი სამამულო ომის დროს. ბტის ზურგში, ოუპირებულ ვიტებსკის ოლქში, ჩემი შესასუბლობის მაქსიმუმი გაეკეთო, კიდევ უფრო ობად გაეკეთო ქართველ მეთიველს ბელორუსი ხალხის მტერთან მეტრეგებელი სული, გაეკეთო ენით გამთუტყელი სიმწარე, რაც ამ უღამაჯესმა ხალხმა გაიძაინა და რაც საყოველთაოდაა ცნობილი.

მე მაშინ 22 წლის ვიყავი... ომის დაწყების პირელი დღეები, წიფელი არმიის დროებითი წაუშატებლობა, უკან დახევა, ჩვენი სოფლების,

ქალაქების ნგრევა და მიწასთან გასწორება, ტყე-ტყე ბეტილი... გათავებულული მტრის წინაშე არ დამოქნის, შეურიგებლობის, ბრძოლის სურვილი ახეული წარვსდქი ორდომევის ტყეში ბელორუსიის კომპარტიის ბოუშეცესის იატაკქვეშა რაიონული კომიტეტის პირველი მდივის ადამ კონტბტინის ძე სტელმანის წინაშე მეორე მარს, მისმა თანაშემწეებმა გამწვინეს როგორც იატაკქვეშელი... მეიერ პარტიზანული შენარბუბი, პარტიზანული ბრძოლები, მტერთან ყოველდღიური შეხედარები, ჭრილობები, წარმატებებით მოპოვებულ სისახეული, მარცხით გამოწვეული გულსტკივილი, მაგრამ რწმენა, იმედი უცდობელი გამარჯვებისა. ამ რწმენის, ამ მტკიცე იმედის პირველი წყარო და საფუძველი გახლდათ კომუნისტური პარტია, გმირი წითელი არმია და უმამაკესი ბელორუსი ხალხი, ბელორუსული სოფელი, დაბა, ხუტრობა...

არა ერთი მოთბობა და ნოყლა მიეუღლებენ ბელორუსიაში პარტიზანულ მოძრაობას, მუშპარტი სახალხო მოძრაობას, სახალხო შეშისმაძიებელთა გერ გაუგონარ სიმამაკესა და გმირობას...

სულ ვცდილობდი და ვცდილობ, გაუწ-

ყო ქართველ მეთიველს, ჩემს ახალგაზრობასა ხალხია ინტერნაციონალური ძმობის უდიდესი ძალა, მტერზე გამარჯვების უზირველესი საწინდარი.

არასდროს გამიწყვეტია ავსური ჩემს მეორე სამშობლოსთან, ბელორუსიასთან, ჩემს იატაკქვეშელ, პარტიზან მეგობრებთან.

ჯრაც მხნელა და ისევ მწყობრშია 80 წელწანს მიღუეული, ვიტებსკის ოლქში პარტიზანული მოძრაობის ერთ-ერთი თავაკი ვადმ სტელმანი.

მხარეში, მამოლებს და ახალ ძალას მამეებს მისი ყოველი წერილი. ბელორუსიაში ნშირად იბეჭდება ჩემი მოთხრობები, ნოველები, მას ბელორუსული ენაზე თარგმნის ჩემი მეგობარი, მწერალი ვანარემ ნიციტორივი. ახლანამ მანე მაცნობა, რომ ჩემი მოთხრობების მიხედვით ბელორუსიის ტელევიზია იბეჭდ ტელეფილს...

მეგესლმები ჩემს მეორე სამშობლოს, ჩემს ბელორუსიას, მამაც და უუთრობობობით ვებლორუს ხალხს.

სულ გამარჯვებებით ვეცლით, ძვირფა, სო მეგობრებო და გემრავლებინით წარმატებებით!

გამარჯობათ, უსიერო ტყეებო!..

პრადეაჩიკი ყველა ქვეყნის, წყაროები

დროშა

№7 (547) ივლისი, 1982

ურნალი გამოდის 1982 წლიდან

სოცალდემოკრატიული სახრკადროებარტის კოლმბიკური და სალიბტარტარტრო-სამხატვრო ურნალი

მთავარი რედაქტორი

ხუბა ბერუშაპვა

საბატმველუს კკ ცა-მის ბაბოშეხელოშას

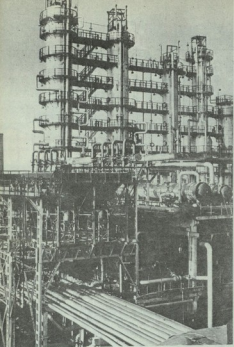
© „დროშა“, 1982 წ.

სარედაქციო კოლეგია:

ბულნაა ბახბაბე (მ/შე მდგანა),	სირგო ლუგინივიძე,
ნათელა ბობროშინი,	მთარა თუგაძე,
თინათინ ბობროშინი	ბაბაკ ბარბინი,
(მთავარი რედაქტორის მოადგილე),	დინარა ნოდი
მთარა ლუგინივიძე,	(მხატვარ-რედაქტორი),
მთარა ლუგინივიძე,	ნათელა ბახბაბე,
ბაბაკ ლუგინივიძე,	ილია ბახბაბე,
	უკა ჯახარია.

საბატმველუს კავშირების განყოფილება

დროშა

▲ სოფლის მეურნეობის მეურნეობის ქარხანა

▶ ბავშვების სკოლის პირველი კლასის მოსწავლენი

ბედობრუსია,

ბაღდატი ბიძა — ბაღდატი მამა, მამაბიძა — ბაღდატი ბაბუა, ბაბუაბიძა — ბაღდატი ბაბუა, ბაბუაბიძა — ბაღდატი ბაბუა, ბაბუაბიძა — ბაღდატი ბაბუა.

ბაღდატი ბიძა — ბაღდატი მამა, მამაბიძა — ბაღდატი ბაბუა, ბაბუაბიძა — ბაღდატი ბაბუა, ბაბუაბიძა — ბაღდატი ბაბუა, ბაბუაბიძა — ბაღდატი ბაბუა.

ბაღდატი ბიძა

▶ ბავშვის ბავშვობის მისი მისი

▶ ბავშვის ბავშვობის მისი მისი

▶ ბავშვის ბავშვობის მისი მისი

ბედობრუსია

▶ ბავშვის ბავშვობის მისი მისი

▶ ბავშვის ბავშვობის მისი მისი

ინასა კუპალას

დაბადების

100

წლისთავი

წინასწარგაზრდილი

ოთითოეულ ჩვენგანს მრავალი მასწავლებელი ჰყავს. ერთ-ერთი მათგანი, ვისაც ჩვენ, მოემე ხალხთა წარმომადგენლები, ჩვენს ძვირფას მასწავლებლად თვლით, გახლავთ იანა კუპალა — მგზნებარე პატრიოტი და შთაბრუნებელი მომღერალი გამოჩენილი ბელორუსი ხალხისა.

იანა კუპალა მშობლიური სახელია მრავალრიგის სამხრეთი ლიტერატურის, მშობლიური, ნათელი, მზიანი სახელი.

იანა კუპალა, რომლის ნამდვილი სახელია დეკარა ივანე ლუცევიჩი, დაიბადა უმცირესი გლეხის ოჯახში, ქალაქ მინსკთან ახლოს მდებარე სოფელ ვიზინკაში. იგი სიყრმედანვე წყნად გლეხთა ცხოვრებას მძიმე უყვარს. გრძობდა და განიცდიდა თანასოფელთა ჰერო-გრაფის, დარდსა და წუხილს.

წინეგრადი და ბელანა შეუიკვებელმა ჰაბსბურგებმა 1905 წელს მინსკის რუსულ გაზეთში გამოაქვეყნეს პირველი ლექსი, ხლო 1908 წელს პეტერბურგში გამოვიდა პოეტის წიგნი, რომელსაც მალე მოჰყვა ლექსების სხვა კრებულები, როგორც „მარადისი სიმღერა“, „ღია-მეტელი პოემა“ „სიხშირი ყორღანზე“. რევოლუციამდელი შემოქმედება ბელორუსთა პირველი სახალხო პოეტისა მშობლიური ხალხის უმძიმეს მდგომარეობას ასახავდა.

მაქსიმ გორკიმ პირადად თარგმნა და 1911 წლის თებერ-

ვალში რუსულ ჟურნალში გამოაქვეყნა კუპალას ლექსი „უნი მოდის მანდა?“. სახელწოდებაში მთარგმნელმა ამ ლექსს იმ დროისათვის ბელორუსი ხალხის პიში უწოდა.

იანა კუპალა, იაკუბ კოლასთან ერთად, მართლაც რომ მერდოშე იყო ახალგაზრდა ეროვნული ლიტერატურისა. დიდება მისი, პოპულარობა მისი უსაზღვროა და უგვენდარდული. არამარტო თავისი წარბაზი ქმართი, არამედ თავისი მაგალითით შეუბოძარა მებრძოლებს და ბრძენი კაცისა, იანა კუპალა ვერსაყენად და ადამიანთა სამსახურს.

პოეტები და ბულბულები მთელი ხმით მღერიან მხოლოდ თავიანთ ენაზე, იანა კუპალამ თავის ლამაზ ენაზე უმეტესა მშობელ მიწას. მაგრამ მისი ხმა ყველამ გაიგოთ, რადგანაც იგი აღტაცებით აღიქვამდა გულთა კაცობის — ხალხთა ლენინურ მეგობრობას.

მიჰქირან წლები. ჰყავის მშვენიერი ბელორუსია. ჩვენი სიყვარულით აწლუბებული დასა მარადისკალი იანა კუპალა და კვლავ მღელმღეობით აოხრებს ადამიანთა გულს.

ოღესლაც მან წინასწარმეტყველი უწოდო დიდ ტარას შევჩენკოს. უყვავ იანა კუპალასაც საერთოაღიანად უწოდებენ თავისი ხალხის წინასწარმეტყველს.

ბელორუსთა ერთგული მობოილის — ქართველი ხალხის თავყანისკობა მას!

ხუტა გვიანავა

სსრ კავშირის შიგნით მ-60 წლისთავისთვის მუსაგზავდალად საქართველოს სსრ რესპუბლიკის პარტიულ ორგანიზაციებში ორგანიზატორული და პოლიტიკური მუშაობის შესახებ

საკე ცენტრალურმა კომიტეტმა განიხილა საკითხი „სსრ კავშირის მ-60 წლისთავისთვის მოსამზადებლად საქართველოს სსრ რესპუბლიკის პარტიულ ორგანიზაციებში ორგანიზატორული და პოლიტიკური მუშაობის შესახებ“.

საკე ცენტრალურმა კომიტეტმა აღნიშნა, რომ საქართველოს სსრ რესპუბლიკის პარტიული ორგანიზაციები და მშრომელთა კოლექტივები მთელ საქმითა ხალხთან ერთად ეზაღვინა ღირსეულად შეხედნენ სსრ კავშირის შექმნის მ-60 წლისთავს, როგორც დიდი პოლიტიკური მნიშვნელობის მოვლენას, რომელიც მოწოდებს ლენინური ეროვნული პოლიტიკის, ჩვენი ქვეყნის ხალხთა მეგობრობისა და მშობის გამარჯვებას.

საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტი იუბილესათვის მოსამზადებლად პარტიული, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მთელ ორგანიზატორულსა და პოლიტიკურ მუშაობას წარწრათვის მშრომელთა დასარჩამავად პარტიის XXVI ყრლობის, საკე ცენტრალური კომიტეტის 1982 წლის მაისის პლენუმის ისტორიული გადაწყვეტილებების, 1982 წლისა და მთლიანად მეორემეტე სუბილდის გვეგების უსრულებისათვის. პარტიული კომიტეტები ისწრაფიან, დაამკვიდრონ დადებითი შედეგები, რომლებიც რესპუბლიკაში მიღებული პარტიის თბილისის საქველმოქმედების თაობაზე საკე ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების, პარტიული ხელშეწყობილობისა და საქართველოს სსრ რესპუბლიკის სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების საკითხებზე საკე ცენტრალური კომიტეტის და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს მოდგენილ გადაწყვეტილებების რეალიზაციის პროცესში, უზრუნველყნა არ აკლებენ იმ მიზნობებისა და რეკომენდაციების განხორციელებას, ამხანაგა ლ. ი. ბრუნევაში რომ გამოთქვა 1981 წელს საქართველოში მოგზაურობის დროს.

ეს ხოლი ნდებია, რესპუბლიკაში სულ უფრო მეტად მკვიდრდება პოლიტიკური, სოციალური და ეკონომიკური პრობლემებისადმი კომპლექსური მიდგომის პრაქტიკა, გაძრავდება პარტიული ორგანიზაციების მებრძოლურება, უკომპრომისი ბრძოლა წარმრებს პრეტექციონიზმის, მევენ ტრადიციების, კერძომავსებურული ტენდენციებისა და სოციალისტური ცხოვრების წესის ნორმებისა სხვა გადაზრების წინააღმდეგ, რაც ხელს უწყობს მშრომელთა კოლექტივებში ვაგსალი მონაღორ-პოლიტიკური კომპეტის შექმნას, მათების ინიციატივისა და აქტიურობის განვითარებას. განმტკიცდა საქმითა საქართველოს ეკონომიკური პოტენცილი, გაიზარდა მისი წვლილი ქვეყნის ერთიან სახალხო-სამეურნეო კომპლექსში.

რესპუბლიკის პარტიორგანიზაცია, რომელიც ღირსეულ შეხედვრას უზაღვდებს სსრ კავშირის შექმნის მ-60 წლისთავის და ხელშეწყობილობას ამხანაგა ლ. ი. ბრუნევის მიითქვამს „იმომქმედებ უფრო თამაზად, იმუშავეთ კიდევ უფრო მუშაობად, კვლავაც ამაღლეთ საქმითა საქართველოს ატორიტეტი“ — დიდ უზრუნველებას უთმობს სოციალისტური მეჯინებრებს გაზაღდებას ყოველ დარგში წარმოების ეფექტიანობას და ხარისხის ამაღლებასათვის, საუკეთესო საბოლოო შედეგების მიღწევისათვის. საიუბილუო მეჯინებრებში წამყვან როლს ასრულებს საქართველოს მრავალრიგობანი დედათა კლასი. მოიღიანდა რესპუბლიკის მრეწველობას ასრულებს საგემო მუშაობებს ძირითადი ტექნიკურ-ეკონომიკური მანქანების მზადებას, ანაღვდებს ნაკირ სოციალისტურ ვალდებულებებს. პარტიული ორგანიზაციების, კომუნისტების, ქალბისა და სოფლის ვედა მშრომელთა უყრადღების ცენტრშია ასრულებს პროგრამის დახასხუ ამოცანები, მიმდინარებს მუშაობა ძირფასის სუბტროპიკული კულტურების წარმოების გადღების, მეტეოლოგიის განვითარების, მოსახლეობის პირად დახმარებულ მუშერობაში სასურსათო პროდუქტების წარმოებასთვის.

რნალები «ჩევილი» და «ნაიადული», რომლებიც თავისი ღირის საუკეთესო სამწერლო ძალები გაერთიანეს.

«ჩევილებმა» გამართეს ბესარიონ ბელუნსკის ბრძნული გამოხატვაში, იმის შესახებ რომ საბავშვო მწერლობები დაედგინათ.

ბუნებრივია, რომ საბავშვო ლიტერატურა განსაკუთრებული ძალით ვაიფურჩნება დიდი ოქტომბრის გამარჯვების შემდეგ მაქსიმ გორისაგან დალოცვილი ეს ლიტერატურა ჩვენს ხალხს, ჩვენს პატრიას ეხმარება სოციალისტური სამშობლოს აღსრულებაში შეიძლება, მკვანძებარ პატრიოტიზმსა და ინტერნაციონალისტების აღზრდაში.

როგორ მინდა, სათითაოდ დავასახელო მისი საუკეთესო წარმომადგენლები, ჩემი საყვარელი მწერლები: მაგრამ ისინი ბევრნი არიან და დიდი უსამართლობა იქნებოდა, თუნდაც ერთი მათგანი რომ გამოირჩენოდა.

ქურნალ «დეტსკია ლიტერატურას» მკითხველებს მოკლედ უკვე გავაცანი რესპუბლიკის შრომითი გამარჯვებები. ამ გამარჯვებებში თავიანთი მნიშვნელოვანი წვლილი მიუძღვის ქართული საბჭოთაო ლიტერატურის მოღვაწეებსაც, მათ შორის იმათ, ვინც ბავშვებისა და ახალგაზრდობისათვის წერს.

რესპუბლიკის პარტიული ორგანიზაცია ზრუნავს საბავშვო მწერლებს შემოქმედებითი ზრდისათვის, საუკეთესო ნაწარმოებებს მიენიჭათ და მომავალში მიენიჭებათ საქართველოს სსრ შოთა რუსთაველის სახელობის სახელმწიფო და საქართველოს კომკავშირის პრემიები, გარდა ამისა, ჩვენ ვფიქრობთ, დავუწესოთ ქართული საბავშვო ლიტერატურის კლასიკოსს — შოი მღვიმელის სახელობის პრემია ქართული საბავშვო ლიტერატურის განვითარებაში განსაკუთრებული დამსახურებისათვის.

გაღწევიერტლია აგრეთვე რესპუბლიკური გამოცემების «მერანში» შეიქმნის ლიტერატური რედაქცია, რომელიც რუსულ ენაზე გამოსცემს ქართული, აფხაზური, ოსი საბავშვო მწერლების რჩეულ ნაწარმოებებს.

ვიმედობ, მხარავს, რომ ქართული საბჭოთა ლიტერატურის საუკეთესო წარმომადგენლები საბჭოთა პარტიულ მოვალეობად თვლიან, მიუძღვნან ხორის თანხას თავიანთი ყველაზე მშვენიერი თქმულებები. ეს ფაქტი კონკრეტული განხორციელება დადგინის, რესპუბლიკის ყველა მშრომელმა რომ აიხავს: «სოცალიზმი საუკეთესო — ბავშვებს!»

თავს ხეხას მკითხვ, ვისარგებლო შემთხვევით და გულითადად მალაობა გადაუხადო სსრ კავშირის მწერალთა კავშირის საბავშვო და ახალგაზრდული ლიტერატურის საბჭოს, ჩვენი მთავრობის მეტროის, სოციალისტური შრომის გმირის, ლენინური პრემიის ლაურეატის სერგეი მიხალაიკის მეთაურობით, ჩვენი რესპუბლიკის მწერლებისადმი მიძღვნივი უფროდებისათვის. იმ მტრად სასარგებლო ღონისძიებებისათვის, რომლებიც უკანასკნელ წლებში საბჭომ საქართველოში ჩაატარა.

დიდი საბჭოთა საბავშვო ლიტერატურა ერთგულად ემსახურება პარტიულ, სახალხო და სახელმწიფო საქმეს. სულითა და გულით მივესალმები ამ მომავლოვანი ლიტერატურის მოღვაწეებს, ვუსურვებთ მათ ახალ შემოქმედებით წარმატებებს!

...ჩვენი შოი, ჩვენი შოი და არაინი დეკრობს იმას, რომ ეს პატარა ცაცი იმავე ღირის ძალიან დიდი კაცია; მისი დევალო დიდმნიშვნელოვანია. ვინც მაღლებს ერთგულნიერად ზრდის, იგია აღმზრდელი და გამამბინძირებელი ერთას, ვინაიდან სიყრმის ღირს დათესილი ყითლი თესლი დილობაში უხვად გამოიღებს ნაყოფს. ამიტომ აძლევს ქეშმარიტი შედაგოვკა უღიდეს მნიშვნელობას დაწყებით სწავლას, სიყრმის ღირს მიღებულ შთაბეჭდილებებს; ამ შთაბეჭდილებათა ანკათა წყარო კი ეს «ჩვენი შოი» გახლავთ...

ვაჭა-ფშაველა,
1915 წელს.

შოი პლივილი

თიიურახ ჰანგულაშვილი

ჩემს სანთლებს მამოხ

სკრიმონი მამულის ბილიჯე გარბის, კავში არ გაიყვეს გაკველუ კვალ... რისთვის შევანუხებ რომინ ჰუღას—კარგ ბიქს,— მე ჩემი კია ყმა არსენა მყავს.

დიდი სიყვარულის დამაღე ხარკი ყველა სიმძიმისთვის ქედურბელ ხარს... რასათვის მოვიხიო ვანა დარკი,— მე ჩემი შათა წყნეთელი მყავს.

მსოფლიოს ტაძარში ჩემს სანთლებს ვანთებ, ჩემი ცის ნათელი რომ აკრავს ვარს,— მე თუკი ნამდვილად დიდიან დაბტე,— მე ჩემი უკვდავი რუსთველი მყავს.

მის სიტყვას—სამყაროს სინათლის დამტვეს — თვითი შარადისობა დაფურის თახს,— მე ვანის ქვაბების სიმალედ დამწვეს, მე ბუქა იმიზნის რუქურენმა მრავალს!

მსოფლიოს ტაძარში ჩემს სანთლებს ვანთებ!

გოგობრობა პატარძელუში

შენს დღეს ზეიმობს პატარძელუ, შორის მყოფს ყოველთვის ხელს რომ გიძენვდა, შენს ლექსში შუადე გადარჩეული მისი ლიბილი არც ჩაგვიტრება. მაგრამ ვაი, რომ შენს ბუბუნს მქუხარის ჩამობრუნული თვითი საქართველო, ნამოციველო უღროოდ მუხავ, ზამბრძინის ლამაზი ვახო საჩრდილუ... გნატრობს, შენს ლიბილს გადარჩეული და შენზე დიქრით გარინდებულა, შენი პატარა პატარძელუ,

შენიტი სატყვენოდ განდებულუ ნაკვერთი ხომ აქ გველუბა, დიდის ნანინა ხამონწროლა... რა შორის ნახულხარ... შინ დაბრუნებას ასე უღმერთოდ რად გაეკანენ... ხელის სინათლის სიმე გაცება, ეს შენი ხმაა, ციად დაბრუნელი, შენს მალალ სიტყვას, შენს უკვდავებას, შენს დღეს ზეიმობს პატარძელუ.

ჯუბდილიდან ცარიზმად

ჯუბდილიდან ცარიზმად ხელში ბუღალუს ჩაისვამდი, ამ ცის ლიბილს სულის წყლულზე მზის მალამოდ წაისვამდი... აღმოგებულ აისხადე... ჰავერდოვან დანისმდე სიყვარულის ცისვერ უფლოს ხელის ვაღზე დაისვამდი... ამ საოცარ სიბავაზის ცხელი მანთით დაიმანთე!

— ლმერთო, კიდე ჩამაქროლე ჰუგადილიდან ცარიზმად!

რიტმის დახატვა

ხან მარტებს, როგორც წყაროს წყალს, ხანაც როგორღე ლუკარითმებს, მე თვით ბუნების სუნთქვამდე ვუდებ რიტმებს და რიომებს, რიომას ვაღმერთებ, ავზიდავ ცამი არჩევის ფრთით შას — ჩამობრუნული თვითი საქართველოს დიდი მუსიკის ზიგროში! რა ვენა, თუ ტიანს ქალადი და რომ მითხვებოდა ითმებს, ვერა, ვერლობრში ვერ გავცელო თუნე ერთ განგინან რიომას.

კაუკასუსის სპორტული საზოგადოების წევრები
 მსოფლიო საფეხბურთო ჩემპიონატის მსაჯურების სტრუქტურის წევრები
 მსოფლიო საფეხბურთო ჩემპიონატის მსაჯურების სტრუქტურის წევრები

მსოფლიო საფეხბურთო ჩემპიონატის მსაჯურების სტრუქტურის წევრები

მსოფლიო საფეხბურთო ჩემპიონატის მსაჯურების სტრუქტურის წევრები

მოსკოვი, XIX კონკავშირული...

მოსკოვი. წითელი მოედანი. დელეგატები საქართველოდან.

კოსმონავტი გიორგი ბერეგოვოი ქართველ დელეგატთა შორის.

ტრბუნაშვა საქართველოს კონკავშირის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი იოსებ ირჭონიძე.

უილობის დარბაზში.

სამახსოვრო სურათი.

(მარცხნიდან მარჯვნივ) სსრკ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატები: ლიანა რაჭმაძე, აკარელი მენაიე — შუეინარ ანანიძე და საქართველოს უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი, მსოფლიოს ჩემპიონი კადრაკში შაია ზიბურდანიძე.

წალენჯიხის რაიონის სერგო ორჭონიძის სახელობის კოლმეურნეობის მექანიზატორი, სოციალისტური შრომის გმირი, საკავშირო აღკვ XIX ყრილობის დელეგატი — შვიდური ქარდავა და თბილისის სახელმწიფო კონსერვატორიის სტუდენტი საქართველოს აღკვ ცენტრალური კომიტეტის წევრი, საკავშირო აღკვ XIX ყრილობის დელეგატი თამარ გვერდწითელი.

გერონეული
ზიბურიძე

თამარ ზიბურიძის და
აონდო ლვალუშვილის ფოტო.

ჟივი შალვაინსკი (გორი)

ნატურმორტი

ახალგაზრდა მხატვართა
საწესრიგო გემუზნიის
ქართული
მონაწილნი ლიონში

იოსებ ჭითონაშვილი (ფუფლიძე)

სტუმრად ბაბუასთან

გიორგი თორაკე (თელავი)

ქველი თელავი

გაყინული გული ვერვინ გამოითბო,
ხმაშიც ვაჭირ ხვედრილი:
ავტობუსში გვიომ სკამი დაძინომო,
ესე იგი, დავებერლი.

ერთმა ბოთლმა რქაწითელმა დამაბირო,
მაწყვევინა თაბეღლი,
ლიპაზუნის ცვერამ ველარ ამანთო,
ესე იგი, დავებერლი.

ვერ გავცურე წყალწითელას სათავე,
ველარაც ხვამაზე აველი:
ეკიშებმა გამოდიღეს სათაველი,
ესე იგი, დავებერლი.

უძილობამ დამაჩვია წუწუნინი,
ტბილ სიზმარბსაც მაყვედრის:
დამაძინებ სისძვილი და თუთუნინი,
ესე იგი, დავებერლი.

მომეხატრა ურა-კეციის გახედნა,
ქალბუნე რომ დავედვილი:
ამიკბადუს ტურფეშისკენ გახედვილი,
ესე იგი, დავებერლი.

ნუთუ ლექსშიც შეპარება ჰქალრა,
ქრება ლექსის აბელი?
ნუთუ მართლა რაც ვიყავი, აღარ ვარ?
ნუთუ მართლა დავებერდი?

მ ს მ რ თ ი დ ა მ ე მ ე .

ეს მოგონება სიცოცხლედ ფასობს:
მასანძლად გვეყვება ანასულნი,
ბევრი რამ მახსოვს, მაგრამ არ მახსოვს,
ლექსი იბგარად დაფასებელი.

მახსოვს სიმღერაც იყო ზღაბრული,
ხმები ბზარადუნენ იმ კედლებს, იმ ქუჩებს,
ბინა დაფასებს ძველი „ნადირი“,
ლამის ძარღვები დაუსჯელი ბიჭებს.

მახსოვს დაგზობა და მახსოვს რიკითი,
სიმინეთი და გორი, აბდანი,
დაფიფულე გზაზე რიკა მიჭეროდი
და შუქს გვიჭეროდა თოვლის ფანტელი.

ამ მოგონებთი სავსეა გული
და იმ დღეების მონად ვითვლები,
მა დრო გასულა... ამხელა დღეების
მიკერის, აქამდე როგორ ვიბრუნდები?

...მომხანტრება შენთან შეხვედრა,
მოდი, ერთხელაც თავი გავნართო,
უფთხელ სიტყვა ყელში მანგება
და მინდა ერთად გავინანილო.

რაც მინილავე გულის ნაბები,
რადვე განუხებს, შუბლზე გატყობა...
ვიცი, ყველაფე კუბრში ჩადებვი,
თუ საქართველო ამას გვემყობა!

ეს ერთი დამეც ერთად გაუერთბოთ,
დრო იყო, კვირაც რომ არ გვეყოფინდა,
გაგახანტრებოდი მოყულ საწურთო,
სხვის სა ნავეღებ ნუთისყოფილდაწი

...მომხანტრება შენთან შეხვედრა,
ბუნრის პირი და ტაბლა მისწურვი,
სახვე ქოქაზე ხელის შეხება
და საუბარი ღარბანისღერი.

მ კ მ რ ი

იგი თითქმისდა ხარია, ხაყუე
შებმულა ხიდის უღელსკ მკვერნი,
ხმული-ბავილით ნაბირაბს იკლეს,
სხეულს, როგრეც მონს მიახრევეს ხესიკი,
მიართვეს, ოდნავ არა ხრის მუხლებს,
ხან აქედ უხვევის, ხან იქით უხვევის,
მიპქრის და მია-ბარს ბლავილით იკლეს,
ზღას ამ ბლავილით ეძახის იქნეს,
მავრან აბილოსში ის არის მწვიდი,
ამა ჩახვედ ტალღების ლილვის,
ხან ნელა მიდის, ხან ნელა მიდის,
ვინ იცის, უქირს, გამორდეს თბილისს,
შემდეგ კვლავ სწრაფად მიათრევის უღელს,
ის ხგროვებს იგრებს, ის ძალას იგრებს,
ხან აქედ უხვევის, ხან იქით უხვევის, —
ზღას ეძახის იქნეს?!

წ ი ძ

...ჯდება და შხერიტ ქოხუებს ერთობს,
მისი თვალები იწყებენ ცილებს: —
კაცი რაც უფრო ასაკში შედის,
მით უფრო ხდება გულწილი იგი.
და ენდეთ მხოლოდ გონებსას — იმდენს
და ცხელი გულის არ გახდეთ მონა,
ხალხში რაც უფრო იქნებთ მიმიგდ,
მით უფრო მეტი გვექნებათ წონას.
მე მიხვებს მინა მიხმობს, ოდესღაც
რამეთუ მისი ავიღე წილი,
როცა მწიფდება, — ხის ტრტხ მისწყდება
და ძირს მინაზე ვარდება ხილიც...
ამიტომ მინას წურსადნობს კიხებათ,
მინას შეხედეთ მადლობის ფრქვევით,
და მოსწყდეთ მინას, არ მოსწყდეთ მინას
და არ გახანოთ უსუბეობი თქვენი.
არ მოსწყდეთ მინას! მინაა წმინდა,
მისიმი ადურეთი სოუების სინი,
ეს, თავისთავად ღრუბლიან ციდან
მხოლოდ ნვეთები ცვივიან წვიმის.
ანდა ფოქუები ცვივიან თოვლის,
მინასთან ძარელი სხვა ღონეს იძენს,
საქმეა ხილი გაიღოს, თორმე
ყველა გაიღოს გადებულ ხიხვე...
მამ, სხვის წყალობას წურსადნობს უცდილი
და თქვენიც ვაგეთ სათქვენი ჩიდი,
რომ უხმო, უფროთ არ იყოს წრითიც
და ახალ პაერს სუნთქავებთ ცილბეც.
...და წყვედს საუბარს და დგება იგი,
იბჯრეს ყავარჯენს, ცას შურას ამლის,
როგორც დახუნდლულ ვაგლის ხეს მიჯრე,
მას ყავარჯენი შუფდება მარნი,
და ნუთიმი სავსე, — მოლურჯო ქიშკარას
უახლოვდება ნაბიჯით მწველით
და ჰა, საკუთარ ქიშკარში წინას
შუქებს ტანი და... ასხუთი წელი.

მე ვხედავ, ვხედავ ყინული — ბროლი
მთათა დუმულის ვანგია თვირი
და იქვე ზეითი მუდმივი თოვლი
მაღალ მწვერვალთა ყოფილა ხვედრი.

და მე ვგრძნობ, — სით ხმაურს ირიგებს
და ელვს ნაში როგორც ხილული
და მე ხმაურის ზედაპირიანს
სიწუმის ფსკერზე ვარ ჩაიძირული...

წ ვ ი მ ი ა უ ლ მ ტ მ ნ ი ჯ ა

წემში... ხეში მზერა გამპარვია,
ურავს ქარი და ცვაკავენ ნვეთები,
ამხელა ღრუბულთ თავზე მავარია
და მაინც ამ წვიმის ნვეთებთი ვსევდლები...

გარეა კლინაპვილი

მეგვად ერთი მემობარო

მეყვდა ერთი მემობარო
მოყულ მარდის ღრილიდან,
მე რომ მოველ ქვეყანაზე,
ისიცი იმ ღრის მოვიდა.

მამა ფონტზე დავლუბა,
მერე ღვდით დაობლა,
ველაფერზე წუწუნებდა,
ველაფერზე დაობდა.

დარჩა ასე, მარტოსული,
რომ არ ეგრძნო ობლობა,
ღვდამებმა გაუწია
იმ კეთილი ბიჭს შშობლობა.

სკამოლივინზე ვიძინებდით,
როგორც ტუყუნიცალები,
ერთი ლექსით ვიხრდებოდით,
მშერი ფერისცვალებით.

ერთი ჩანთი დავდილობდი,
ზარნაც ერთად ვრეკავდით,
ღვდეს კეშვზე დაყური ფონჩებს
ჩიტბივით ვეყვავდით.

ხან მაძღორებ ვალომებდით,
ბაჩო კიდედ მშობრები,
დავდილობდი „სკოროხობით“,
დაცემსლი შინვლით.

მერე, როცა დავუღვავდით,
დავოჯახდით, დავლიჩდით,
აირია ბავშვობაში
წყობილი ნაბიჯი.

დაიჭიწყა ყოველივე,
არავფერი ახსოვდა,
ჩაღის ფასიც არ დაადო,
რაც ყმობაში ფასობდა.

ახლოს აღარ გავუვლია
თავის აღმზრდელ აკვანთან,
ველაფერი შიქრისა...
ველაფერი დაკარგა.

...ღმერთო, თუ ხარ ქვეყანაზე,
ბედი მომეც წალმართი:
ტყუპისცალი დამიბრუნე,
სხვა რაც გინდა, წამართვი!

მ ა ხ ს ო მ ს ე

გახსოვს? მითხარია: — ყველას უყვარხარია,
ბედნიერი ხარ მეტად!
მე ვიპასუხე: — ყველას კი არა,
იმ ერთს ვუყვარდეს შეტაც!

ალ შოროლი

ეროვნული

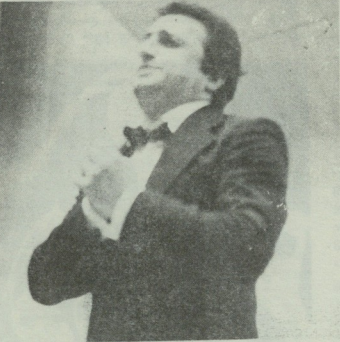
ურაცხავებრძოლი

ნინო აბოხილიძე

საბა ბიბაშვილი

ალექსანდრე ბონინიანი

ქართველმა მუსიკოსებმა შეასანიშნა წარმატების მიღწეის ჩაიკოვსკის სახელობის VII საერთაშორისო კონკურსზე. სა. აბაზაშვილი, რომელიც ვიკალიზაციაში შორის პირველი პრემია და ოქროს მედალი დაიმსახურა თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის აკადემიური თეატრის სოლიტებმა, ნიჭიერმა მომღერალმა პაატა ბურჭულაძემ. თუ გავითვალისწინებთ იმას,

რომ მუსიკალური ხელოვნების ამ დიდ ზეიმში მსოფლიოს უამრავი მუსიკოსი მონაწილეობდა, უფალო საპაპაია თბილისის ზაქარია ფალიაშვილის სახელობის ოპერისა და ბალეტის აკადემიური თეატრის სოლიტის ალექსანდრე ბონინიანის (მეხუთე პრემია) და ფალიაშვილის (ოქროს მედალი) მოხერხებულობის, პანისტ ნინო კერესელიძის (მეექვსე პრემია) გამარჯვება.

ერთხელ მილინებში ყოფინას საშინლად ამტკიცდა კბილი, მაშინვე სოლის აფთიაქში გავიქციე და ვთხოვე, რაიმე ძლიერმოქმედი საშუალება მოეძებნა, ტკივილისგან თავიც მისცემოდა.

— ძლიერმოქმედი საშუალებები ურეცებოდ არ გავიქმნა — მიპასუხა მეფთიაქემ.

უცებ აფთიაქის პირდაპირ სამიკტინოს მოკვარი თვალი და მამინვე ძველისძველი საშუალება გამახსენდა, ცოტათოდინი არაფერი ჩამგვებინა მტკივან იბილზე. სამეყრ რომ გადავცლავე ორმოცდაათი გრამი, უკვე სიმღერის გუნებაზე დავდედი. შემდეგ რა მოხდა, აღარ მახსოვს... დილით სამიკტინოს კართან გამეღვიძა ქვეფენილზე, ისე მაკანკალდა, რომ შემეჩინდა ფილტვების ანთება არ დამეპროვდა და როგორც კი აფთიაქი გაიღო, შევედი რაიმე ანტიბიოტიკოსის.

— ურეცებოდ ვერ მოვცემი — მტკიცედ მიპასუხა მეფთიაქემ. — მიდი თქვითი, დღეს ის მეზობელი ათველი იღებს ადვანსოვებს, აქედან სულ რაღაც ექვსი კილომეტრი იქნება, გამოანერგები რეცებები და მომიტანე!

ისე ვუთხარი დასუსტებული, ფეხზე ძლივ ვიდედი, ექვსი კილომეტრის გაღვა სად შემიძლო, დიდი გაჭირვებით მივსასხადი ისევ სამიკტინოში. იქ მეცე ამავი რომ შეიტყვეს, მამინვე მაგიდასთან მიმიპატივდა და მირჩიეს, მაგარი თერთი ღვინო დამეღო, რომელიც, რომ იტყვიან, მკვდარსაც კი დაავენება ფეხზე!

თუ მიშვებს, ისევ ეს მომეცეს — გაფიქრე ჩემთვის, ერთი ბოთლი მუსკატე დავლიე და იქვე მაგიდაზე ჩამეძინა. როცა გამომღვიძა, საფულე აღარ მქონდა ვეზბი.

— სად არის ჩემი საფულე? — ანგარიშითუცემდა მივედრი ერთი თანამინებზე, მაგრამ ისეთი სილაგამანა, ჯერაც არ დამეჩინებია. როგორც მივხატე გარკვევ, ის დანამწვე არ იყო და ბოლომის მიხედვით დამეჭირდა. პარაპაით ძლივ მივაღწეე სადურამდე, მაგარეულებზე დამეპაივნა, თუმცა ამას ახლა მინიშნება აღარ მქონდა, ბილეთი დაკარგულ საფულეში მე-

ღო. დამე სადურამი გავიხიე მეორე დილით საშინლად დამტრუნულს და ნერვებომოღოლს გამეღვიძა, გუშინ საღამოს შინ მელიდნა, დღეს კი უკვე სამასხურში უნდა გამოვცხადებულაყავი, ვფერობდი და აღარ ვიცოდი, რა მქნა. კოსტუმის ჯიბეში ხურდა ფული აღმომაჩნდა, ისევ აფთიაქი მივადედი და დამამეღვიძლები აბები ვთხოვე.

— ურეცებოდ მიღებული ნამალ სანამლაია, — მითხრა უკვე შუბლმკურღმა მეფთიაქემ, — მაინც რამდენ ნამალს სავსე ეს ხალხი ამ დამამეღვიძლები აბების დავლეა ხომ პირდაპირ მოდა იქცა.

რა უნდა მქნა? ისევ სამიკტინოში შევედი, ორსი გრამი დავლიე და ფული რომ აღარ მქონდა, კოსტუმში მივიყიდე იქვე თანამსუფერეს, რომელიც მტვალ თავანიხად შექცევდა, მე კი თურმე ჩხვბის ატება მიხდოდა. როგორც შემდეგ მითხრდა დანამალში რომ გამომეცხადა, 20 ბოთლი ღვინო ვიყიდე და ყველას გავემასხინდი. მალე ისევ მაგიდაზე ჩამეძინა ბოლოს გამაღვიძეს და თავიანიხად წიხივეს, შინ წავსულიყავი. დიდი სიამოვნებით წავიღედი, მაგრამ უკვე ძალა აღარ მყოფნიდა. აფთიაქთან გაღვიძების გადავანჯიბე, კიდევ ერთხელ მეცადა ბედი და რაიმე გამამხნეველები საშუალება მეზხოვა.

— თქვენ რა, დამცინო? ურეცებოდ? როგორ გუადარბათი — დანწყო მეფთიაქემ, მაგრამ შემდეგ ერთი აქვლიანი რჩევა მომცა: ერთი ჭიქა გადააქარი, ამას არც რეცებები უნდა, არც აფთიაქი და მამინვე გამოცოცხდები!

ისევა გზა მაინც არ მქონდა დამდენი ვიყი, რომ მივიღე დღეს გამომსახველებში გამომხვდითა, ვხივარი ახლა და ვიკვირო, რას იტყვიან, ჩემს ამავეს რომ გავებმენ ოჯახში ის სამსახურში? სადაღმე მივესი ბოლოს მოვებნე იქნური ექვსი და ვთხოვე, გამომეცხადე რეცებები, მაგრამ უფრო მიიხრა, ღმრთობა დავფაროს ახლა ლითონისაინი ერთად წამლებს სმასაც დაეჭობი!

სწარსულიდან თარამანა დილი მაისურამა

Keegan ja

Blohin
tulevat

Simon poja
tulokokeessa

Brasiliako
maailmanmestari

KIRJOITTA
ATIK ISMAILILLE

allot ja kengät
esittelyssä

ფინურ საფეხბურთო ჟურნალი

ფეხბურთში XII მსოფლიო ჩემპიონატის დაწყებამდე, ფინეთში გამოვიდა დიწყო ამ ქვეყნის ისტორიაში პირველმა სპეციალურმა საფეხბურთო ჟურნალმა. პირველი ნომრისთვის რედაქციამ სპეციალისტებს დაუკვეთა მთელი რიგი მასალები მსოფლიოს საუკეთესო გუნდებსა და გამოჩენილ ფეხბურთელებზე. მათ შორის, ვისაც წინადაქვით ეს პატივი, არის ჩვენი თანამემამულეც — დავით ყიფიანი. მის შესახებ დანერგულ ნარკვევის ავტორმა, საკლესის კორესპონდენტმა ფინეთში, ალექსანდრე გორბუნოვმა დავით ყიფიანს გამოუგზავნა ჟურნალის პირველი ნომერი, რომელსაც ასეთი წარწერა ჰქონდა: «ჭირფხასი დათო! ჟურნალის ამ ნომრის გამოსვლის დროს მე და ჩემმა ფინელმა კოლეგებმა გულსტაქივით შეგიტყვეთ, რომ გადანაცვებ მინდორზე ადარ გამოხვიდე. გამოიდი ისე, რომ ეს მასალა საერთოდ უკანასკნელია, მოქმედი ფეხბურთელები» დავით ყიფიანის შესახებ. წარმავლებს ეს ურეუბ, დათო!».

ის ფაქტი, რომ ჟურნალის ნომერმა მსოფლიო ჩემპიონატის გასწვამდე იხილა დღის სინათლე, ხოლო ჩვენთან მხოლოდ ჩემპიონატის დამთავრების შემდეგ მოვიდა, ოდნავაც არ აწილებს ინტერესს როგორც თვით დავით ყიფიანის გამოცხადებებზე, ასევე დავით ყიფიანის შესახებ გამოთქმულ მისაზრებებზე. გთავაზობთ ა. გორბუნოვის მასალას მცირეოდენი შემოკლებით. ამჯერდ ჟურნალში მოთავსებულია რამაც შენგელას ფოტოსურათი.

დავით ყიფიანის პირველი მიზანია ესპანეთის მსოფლიო ჩემპიონატში მონაწილეობა.

სპეციალისტები ვარაუდობენ, რომ საბჭოთა კავშირის ნაკრები სიუპარიზს მოახდენს ესპანეთის ჩემპიონატში: წითელ-მთისურიანი ფეხბურთელები ხომ უკვე ორი წელია, განსაკუთრებულ წარმატებით გამოდიან როგორც ამანაჯრე, ისე ოფიციალურ მატჩებში. როგორც ვეცნობა, ძალიან ბევრი იქნება დამოკიდებული იმაზე, როგორ მოასწრებს მომზადებას ამ გუნდის წამყვანი მოთამაშე — შვეულუკაშა ქართული დავით ყიფიანი, რომელიც, როგორც ცნობილია, გასული წლის შემოდგომაზე სერიოზული ტრავმა მიიღო მადრიდის «რეალთან» მატჩში, როცა მისი კლუბი — თბლისის «დინამო» ესპანეთის ლიდაქლაქში საერთაშორისო ტურნირის მონაწილეობდა.

ამჟამად დავით ყიფიანი ერთ-ერთი ყველზე პოპულარული ფეხბურთელია საბჭოთა კავშირში. შეიძლება ითქვას, რომ მისი კარგერა ფეხბურთის ვარსკვლავებისთვის არატოპოურია. ყიფიანი ყოველდღის მწვერულამდე იოლი არ ყოფილა. მონავალი ვარსკვლავი ცის კაბადონზე, უმეტეს შემთხვევაში, საცაოდ აღრე გამოჩნ-

დება ხოლმე — 18-19 წლის ასაკში დამის შემდეგ ყოველთვის ყოფილენების ცენტრში იმყოფება. იზრდება ფიზიკურად, ლის ოსტატობა და გამოცდილება — იზრდება მისადმი ინტერესი. დავითისთვის კი ყველაფერი მისი ოცნებებისთვისაა.

1974 წლის გაზაფხულს, როცა საბჭოთა კავშირის ნაკრების მატჩებში მისი გამოცემა იუგოსლავიის წინააღმდეგ შედგა, დავით ყიფიანი ერთ-ერთი ფეხბურთელის შემცვლელად გამოვიყვანა და მას მასზევე გაიტანა ბურთი, რომელიც ერთადერთი აღმოჩნდა — ეს დებუბე მაცურებლისთვისაც და სპეციალისტებისთვისაც სიუპარიზი იყო. იმ პერიოდში დავით ყიფიანს ჯერ კიდევ ვერ მოეზარებინა საიმედოდ დამკვიდრებული თუნდაც თავისი კლუბის ძირითად შემადგენლობაში.

1976 წელს დავით ყიფიანი საბჭოთა კავშირის ოლიმპიური ნაკრების შემადგენლობაშია. იგი მონრეალის ოლიმპიადაზე გაემგზავრა, მაგრამ ერთხელაც არ გამოსულა მინდორზე. ამან ისე შეაწუხა ყიფიანი, მისევე სიტყვებით რომ ვთქვათ, იგი ლამის საბოლოოდ გამოეთხოვა ფეხბურთის (დათო მამონ 25 წლისაც არ იყო). მაგრამ ფეხბურთის სიყვარულმა, ურთოდისოდაც თავისი ცხოვრება ვერ წარმოედგინა, დათო აღმადლო — მან გაიგო: საჭიროა ივარჯიშოს და ითამაშოს ისე, რომ თავის კლუბში დამკვიდრის წამყვანი, საბჭოთა კავშირის ნაკრებში კი მუდმივად ადგალი.

ეს გაღაწყვეტილება კიდევ უფრო განუმტკიცდა თბლისის «დინამოში» ნოდარ ახალაიას მოსვლის შემდეგ. «პირველი, რაც ჩემთვის გააკეთა ამ კვირანმა, სიტყვადვირმა მწერთხელმა, ამბობს დათო, ის იყო, რომ დამეხმარა დამებარებინა საკუთარი ძალისადმი რწმენა, გამაგებინა, რომ დავისთვის საჭირო ვარ».

ახალაიას დამხარებით დავით ყიფიანმა თავისი ადგილი იპოვა მინდორზე. წინაწაწული ფორვარდიდან ყიფიანი მოგვევლინა შეტვეის მერიტე ექვლისთვის მოთამაშედ, რომლის ჩანაფიქრსა და შესრულების ოსტატობაზე ბევრად იყო დამოკიდე-

Ramaz Shengelia
on Neuvostoliiton
jalapaikallien tu-
luisleisuuden lähtö-

*ნინოს ბერი
 ვინა სამხარის - o Debuha Karaman
 One program here for the first time
 Karaman's "Karaman" has been
 from the first to the last
 and now comes to the
 first "Debuha" in the "Debuha"
 from the first to the last
 Alexander Gorkham's "Debuha"*

DAVID KIPIANI tähtää tiukasti MM-Espanjaan

ბული მთელი გუნდის თამაში. დათოს შე-
 სანიშნავი ტალანტის ერთ-ერთი მხარეა
 — მოვლენა განვითარების განჭვრეტა.
 იგი დიდებულად ფლობს ბურთს. დათოს
 მიერ შორიდან ზუსტად ჩაწოდებულ
 ბურთს მოწინააღმდეგის დაცვა ხშირად
 ჩაუყვებია საგონებელში.

ყოფიანი ბევრს და მუყაითად ვარჯი-
 სობდა თავისუფალი და საჯარიმო დარტ-
 ტემების შესრულებაზე. ამ მუშაობის შე-
 დეცი ცნობილია: მისი აჭრილი დარტყმები
 ხშირად ოსტატურად ევლებო ცოცხალ კე-
 დელს და დამცველთა ზურგს უკან ზუს-
 ტად ეშვებო კარისკენ. საჯარიმო დარტყმე-
 ბის მისაბამ დიდოსტატად დათოს ფრან-
 ვი ფეხბურთელი მიშელ პლატინი მიანიჩა.

მას სხვა კერპებიც ჰყავდა — ბეულა,
 კრუფი, მესხი, ახალგაზრდობაში ზემბი
 საყვარელი ფეხბურთელი მიხეილ მესხი
 იყო, მოკვიბისბობი დათო, რა თქმა უნდა,
 ვიტი მოკვიბისბობი, რომ ინდივიდუალური
 მონაკემები (სიმბოლო, წინა, თამაშის მან-
 ნერა და ა. შ.) საშუალებებს არ მამოკლებდა
 მეთამაშა სწორედ ისე, როგორც მიხეილ
 მესხი თამაშობდა. მაგრამ საჭიროა მუდ-
 ნეულებელი სწრაფვა იმისკენ, რომ მესხის
 ოსტატობის უმაღლეს ორენს მიაღწიო. ძა-
 ლიან მომწონდა ბეულა, თუმცა ის ყველ-
 კობობი, მისი მანერების და სტილის ასლი
 ვადამიძელია.

და იმან, რომ ყოფიანი არ მისწრაფოდა
 გაემეორებინა დანახული და მხოლოდ სა-
 კუთარის ენებზე — იგი არავის მსგავსი,
 საკუთარი სანის მქონე განუმეორებელი
 ოსტატი ვახადა.

დაეთ ყოფიანი უკვე ათი წელია გამო-
 ლის თბილისის „დინამოში“. მან საჯავი-
 რი ჩემპიონატის 245 მატჩში მიიღო მონა-
 წილობა. გაიტანა 78 ბურთი. თბილისის
 „დინამოში“ ყოველთვის იყვნენ თვით-
 ყობობი, ნიჭიერი ფეხბურთელები, მაგრამ
 ამ კლებს თავისი აქტიულების ქუსლიც“
 ჰქონდა — არასტაბილური გამოვლენები,
 განსაკუთრებით მოწინააღმდეგის მიმდირ-
 ზე. ამის გამო თბილისელები დიდხანს ვერ
 აღწევდნენ მაღალ სტაბილურ შედეგს.
 ნოდარ ახალკაციის მოსვლით მდგომარეო-
 ბა შეიცვალა. 1976 წლის შემდეგ დინა-
 მოელები ორჯერ დაეუფლნენ საბჭოთა
 კავშირის თასს, გახლნენ ქვეყნის ჩემპი-
 იონი და ვიცე-ჩემპიონები, 1981 წელს
 გაიმარჯვეს ევროპის ქვეყნების თასის
 მფლობელთა თასის გათამაშებაში.

1977 წელი ყოფიანისთვის განსაკუთრე-
 ბით საბახსოვრო იყო — სპორტულმა
 ფურნალისტებმა იგი ქვეყნის საუკეთესო
 ყუბრითურად დაასახელეს. დათოს გან-
 საკუთრებით დაახასოვრდა 1982 წელი —
 არა მარტო ევროპის ტურნირში გამარჯვე-
 ბითა და მსოფლიო ჩემპიონატის ფინა-
 ლურ სტადიამ საბჭოთა კავშირის ნაკრე-
 ბის ვახტელ, არამედ სამწუხარო მოვ-
 ლენითაც: ვინაჟილის საერთაშორისო
 ტურნირში მისწაწოდებისას დათომ მი-
 ვი ტრავმა მიიღო (უფრო მოიტეხა) და დი-
 დი ხნით გამოვიდა შეწყობრიდან. მუშე-
 დავად ამისა, დათო ესპანეთში გამოსვლის
 იმედს არ კარგავს. აი, რას ამბობს იგი:

„შევეცდები, კარგად მოვემზადო ჩემპი-
 ნატისთვის და სარგებლობა მოვუტანო
 ჩვენს საერეს.“

ყოფიანის პური, სსრ კავშირის ნაკრე-
 ში თამაშობენ ევროპული კლასის მოთა-
 ძაშივები ალექსანდრე ჩიკაძე, ლტონილ ბუ-
 რიაყი, ოლეგ ბლიზინი, რამაზ შენგელია
 (შეგახსენებთ რომ 1980 წელს კეიტი კიკა-
 ნია თავის პირად სიმბოლური მსოფლიო
 ნაკრებში დაეთ ყოფიანიც დაასახელა).

შრავალი წელი ემუშაობდი საკლესის
 სპორტულ რედაქციაში და არაერთხელ
 შეგვედრიფარ ყოფიანს. შემბილია დაე-
 დასტურო, რომ იგი არის მეტად სანტე-
 რუსო თანამოსაუბრე, ნაკითხი, ინგლისურ
 ენის კარგი მცოდნე... კითხვებზე, აპირ-
 რებს თუ არა დარჩეს ფეხბურთში და იმე-
 შათს მწერინუნულად, დათომ ერთხელ მიპა-
 სუხა: „იე დიღირს არ ვაწარმოებ, მაგრამ
 ვაჯიონუნ ამეკიალური რვეული, რომელ-
 შიც ვიწერ ყველაფერს, რაც წერინის ენა-
 ბა. უწინაჯერ ყოვლისა, ეს მენხარება ინ-
 დიდუნულურ მუშაობაში, მეორეც, იმე-
 დი მაქვს, რომ ეს ჩანაწერები მომავალში
 გამოამდგება.“

არ ვციცი, იქნება თუ არა დაეთ ყოფიანი
 მწერინული. ვიცი: როცა ფეხბურთის მო-
 ელანს მიატოვებს, სიდაც არ უნდა იმე-
 შათს მან, ფეხბურთის არასოდეს უღალა-
 ტებს.

ვახალიაცია იმავალა,
 გარუნ იაოვოვია.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ზეიბი ბარჯში

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

საქართველო